

STAŻE W POWIECIE NOWOSOLSKIM

Opracowanie:
Justyna Niziałek
Katarzyna Rozpędowska

*Zatwierdzam publikację
(dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym)
Kierownik
Działu ds. promocji zatrudnienia
Małgorzata Mordzak*

Spis treści

1	Informacje podstawowe	2
1.1	Czym jest staż	2
1.2.	Regulacje prawne	2
1.3.	Źródła finansowania stażu (programy)	2
2	Dane dotyczące staży z lat 2019-2023	3
2.1	Jak przedstawia się staże w liczbach	3
2.2	Struktura uczestników stażu	4
3	Dane dotyczące staży w 2023 r.	7
3.1	Środki funduszu pracy przeznaczone na finansowanie staży w rozbiciu na źródła finansowania	7
3.2	Liczba osób odbywających staż ze względu na miejsce zamieszkania w gminach powiatu nowosolskiego	8
3.3	Struktura uczestników, którzy zakończyli staż wg wieku oraz poziomu wykształcenia	8
3.4	Liczba bezrobotnych, którzy ukończyli staż wg obszarów zawodowych	9
3.5	Liczba przerwanych staży i powody przerwania	10
3.6	Organizatorzy stażu wg podziału terytorialnego w odniesieniu do podpisanych umów ..	10
3.7	Liczba organizatorów stażu objętych karą za niewywiązanie się z gwarancji zatrudnienia po zakończonym stażu	11
4	Efektywność zatrudnieniowa	11
5	Podsumowanie	12

1 Informacje podstawowe

1.1 Czym jest staż

Stáže dla osób bezrobotnych

Staż stanowi formę aktywizacji zawodowej osoby bezrobotnej zarejestrowanej w urzędzie pracy, która umożliwia nabycie umiejętności praktycznych/kompetencji do wykonywania pracy przez realizowanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż odbywa się na podstawie umowy zawartej przez starostę z pracodawcą, według określonego programu. Pracodawca ma obowiązek wyznaczyć opiekuna stażu.

W jaki sposób można przyjąć osobę bezrobotną na staż?

Wnioskodawca chcąc przyjąć osobę na staż, składa odpowiedni wniosek o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu w Powiatowym Urzędzie Pracy. Organizator stażu może we wniosku wskazać bezrobotnego, którego chce przyjąć na staż podając jego imię i nazwisko. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku przez Powiatowy Urząd Pracy oraz podpisaniu umowy określającej warunki należytej realizacji stażu zgodnie z ustalonym programem, możliwe jest przyjęcie na staż skierowanej osoby bezrobotnej.

Jakie są korzyści z odbycia stażu?

Stażysta nabywa praktyczne umiejętności przez realizowanie zadań w miejscu pracy i zdobywa doświadczenie zawodowe zwiększające szansę na podjęcie pracy, przy udziale opiekuna wyznaczonego przez pracodawcę.

Po zakończeniu stażu stażysta otrzymuje zaświadczenie wystawione przez starostę wraz z kopią programu stażu oraz swojego sprawozdania i opinii organizatora stażu, z informacją o wykonywanych zdaniach i zdobytych umiejętnościach.

Jak długo może trwać staż?

Stáže mogą trwać od 3 do 6 miesięcy. Skierowanie na staż trwający do 12 miesięcy mogą otrzymać wyłącznie młodzi bezrobotni, którzy nie ukończyli 30. roku życia. Czas pracy bezrobotnego odbywającego staż nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo, a bezrobotnego będącego osobą niepełnosprawną zaliczoną do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności – 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo.

1.2. Regulacje prawne

Stáže są regulowane przez przepisy:

- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
- Kryteria dostępu do form pomocy realizowanych przez PUP Nowa Sól

1.3. Źródła finansowania stażu (programy)

W 2023 r. Urząd Pracy w Nowej Soli kierował osoby bezrobotne na staż w ramach trzech programów, każdy z nich dedykowany był do określonej grupy osób bezrobotnych:

EFS +

„Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych z powiatu nowosolskiego (I)” realizowanego przez PUP w Nowej Soli w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+). Wsparciem objęte zostały osoby bezrobotne należące do co najmniej jednej z kategorii osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku tj.:

- osoby młode do 29 roku życia;
- osoby długotrwale bezrobotne zgodnie z definicją określoną w projekcie – pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat (z wyłączeniem okresów odbywania stażu);
- kobiety;
- osoby o niskich kwalifikacjach (do poziomu ISCED 3 tj.: poziomu szkoły średniej z wyłączeniem szkół policealnych);
- osoby w wieku 50 lat i więcej;
- osoby z niepełnosprawnością

REZERWA MINISTRA

Środki rezerwy Funduszu Pracy będącej w dyspozycji Ministra Rodziny i Polityki Społecznej – „Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi”. W ramach programu aktywizowane będą osoby bezrobotne zamieszkujące tereny wiejskie, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowej Soli.

ALGORYTM

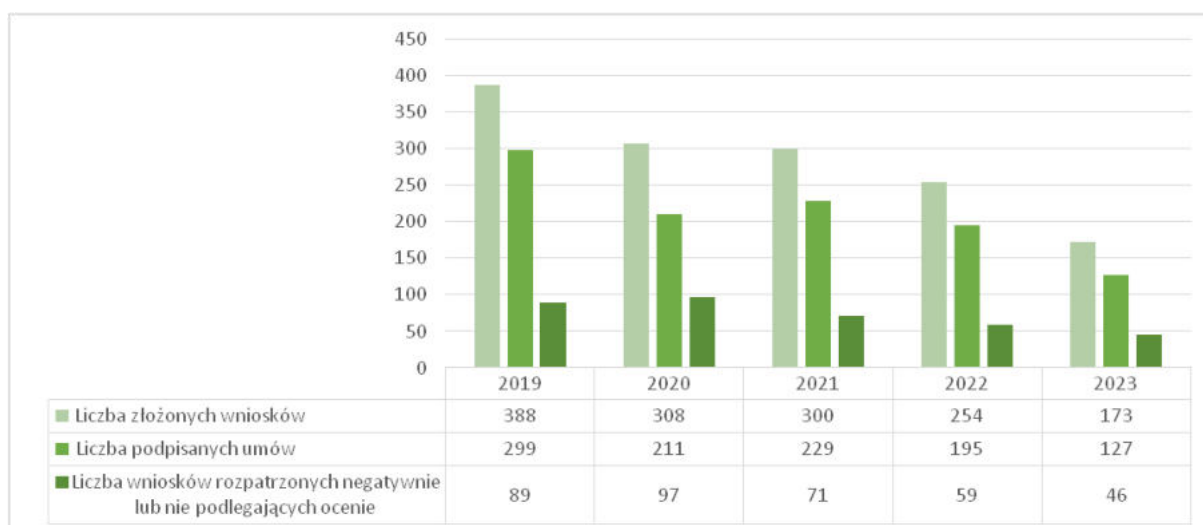
Środki Funduszu Pracy na finansowanie przez samorządy powiatowe realizacji programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań. W odniesieniu do staży środki z Algorytmu nie są skierowane do konkretnych grup osób bezrobotnych, skorzystać z nich może każdy bezrobotny, który jest zarejestrowany w urzędzie.

2 Dane dotyczące staży z lat 2019-2023

2.1 Jak przedstawia się staże w liczbach

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Nowej Soli wynika, że w 2019 r. wpłynęło 388 wniosków o zawarcie umowy na zorganizowanie stażu dla bezrobotnych, z czego 299 rozpatrzono pozytywnie. W kolejnych latach liczba składanych wniosków systematycznie spadała i w 2023 r. ta liczba wynosiła 173 wnioski, z czego 127 zostało rozpatrzonych pozytywnie. Najwięcej negatywnie rozpatrzonych wniosków było w 2020 r. Głównymi powodami negatywnego rozpatrzenia wniosku był brak gwarancji zatrudnienia po zakończonym stażu lub niekwalifikowanie się kandydata wskazanego we wniosku do odbywania stażu.

Wykres 1. Przedstawia liczbę złożonych wniosków, podpisanych umów i wniosków rozpatrzonych negatywnie

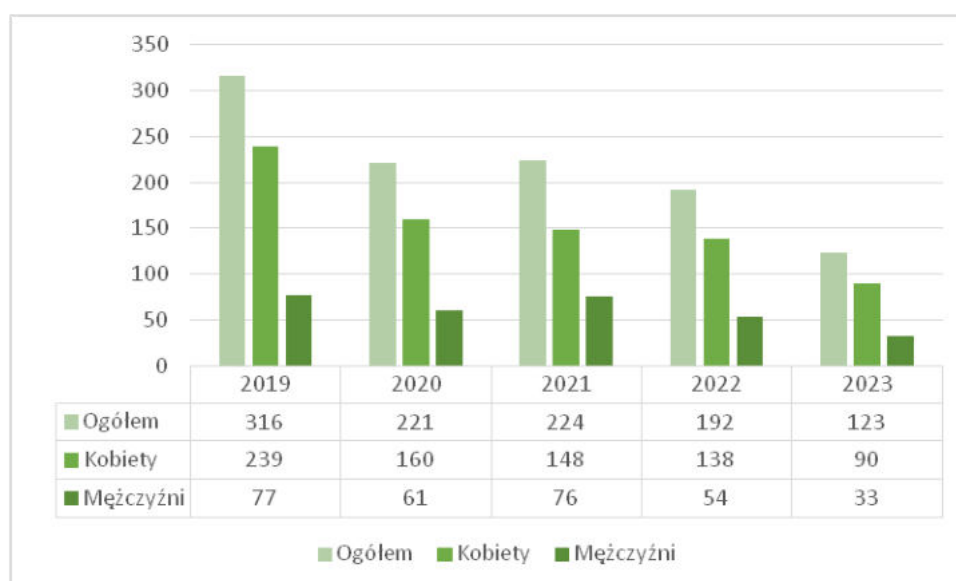
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP z bazy Syriusz

2.2 Struktura uczestników stażu

Z danych zamieszczonych na wykresie 2 wynika, że częściej uczestnikami tej formy aktywizacji są kobiety. Z zebranych danych wynika, że w 2019 r. w stażu udział wzięło 239 kobiet, co stanowi 76% ogółu. W 2023 r. staż odbywało 33 mężczyzn, co stanowi 27% ogólnej liczby osób biorących udział w formie.

Powodem zaistniałej sytuacji jest fakt, że zgodnie ze statystykami urzędu za 2023 r., to kobiety stanowiły większą liczbę wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych. Dlatego też są jedną z grup w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, do której kierowane są projekty realizowane przez urząd.

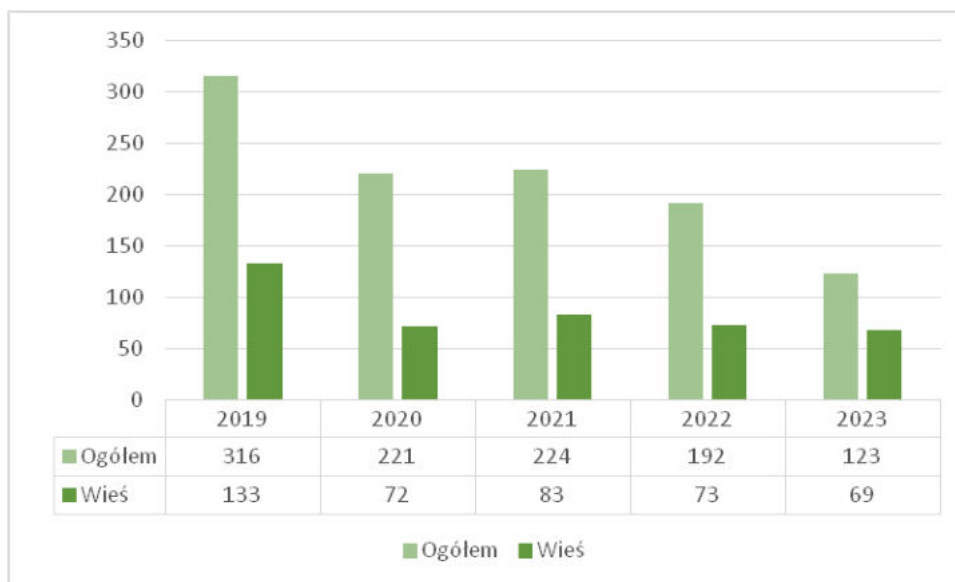
Wykres 2. Uczestnicy staży wg płci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie MRIPS-01 – sprawozdanie o rynku pracy

Poniższy wykres prezentuje strukturę uczestników stażu z podziałem na miejsce zamieszkania (miasto, wieś). Z danych wynika, że w 2023 r. osoby zamieszkujące wieś stanowiły 56% ogółu osób skierowanych na staż. Stanowi to największy procent w porównaniu do lat wcześniejszych. Jest to pierwsza sytuacja na przestrzeni lat, kiedy liczba osób odbywających staż z terenów wiejskich jest wyższa od liczby osób mieszkających w mieście. W latach wcześniejszych udział tych osób oscylował w granicy 40%.

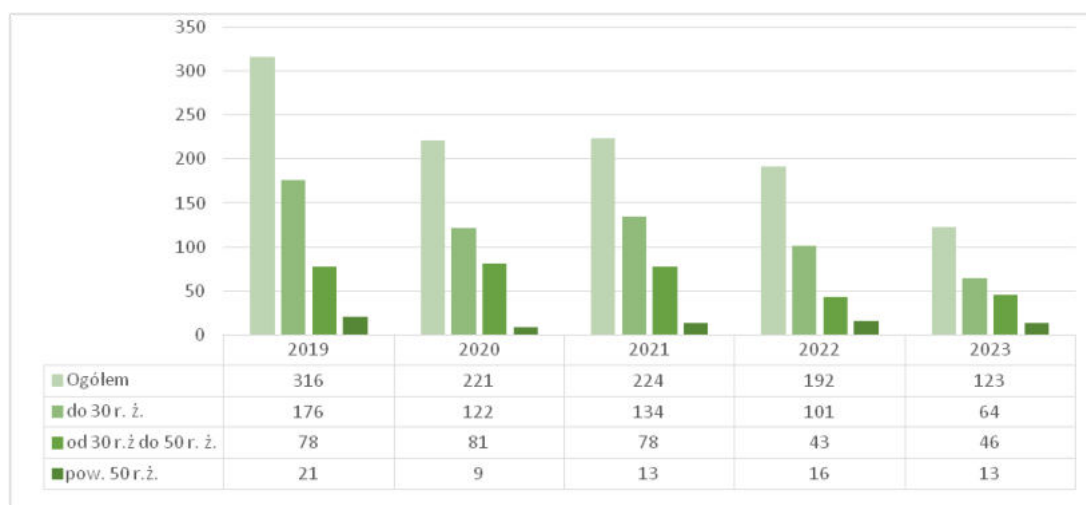
Wykres 3 Uczestnicy staży zamieszkujący wieś

Źródło: Opracowanie własne na podstawie MRiPS-01 – sprawozdanie o rynku pracy

Ze struktury wiekowej osób biorących udział w stażach w ostatnich pięciu latach wynika, że największą grupę osób stanowią osoby do 30 roku życia, natomiast osoby po 50 roku życia są najmniej liczną grupą. W 2023 r. osoby w wieku od 30 do 50 roku życia biorące udział w stażu stanowiło 37% ogólnej liczby odbywających staż. Osoby do 30 roku życia stanowią 52% ogólnej liczby osób, które odbywały staż w 2023 r. i głównie też do tej grupy kierowane są projekty realizowane przez urząd.

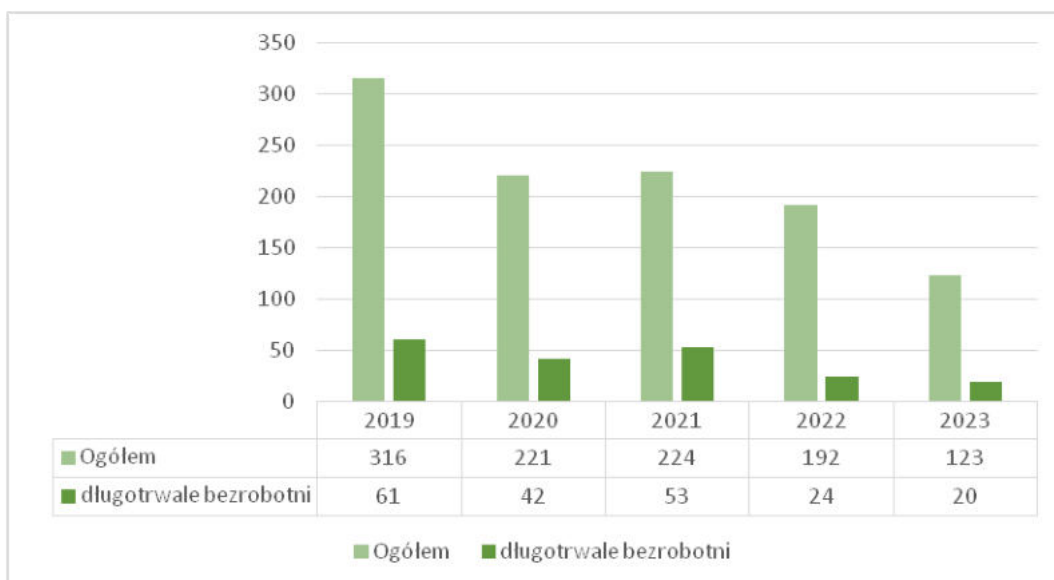
Wykres 4 Uczestnicy staży wg wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie MRiPS-01 – sprawozdanie o rynku pracy

Z danych wynika, że osoby długotrwale bezrobotne¹ (powyżej roku) stanowią 16% w odniesieniu do ogółu osób bezrobotnych uczestniczących w stażach. Procent ten wzrósł w porównaniu do roku 2022 jednak nadal główną grupą uczestniczących w stażach stanowią osoby, które są w ewidencji urzędu nie dłużej niż dwanaście miesięcy.

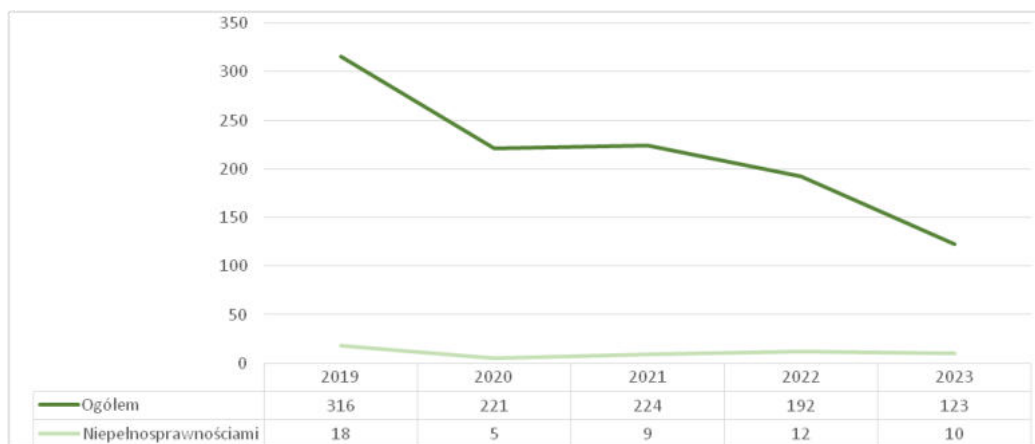
Wykres 5 Liczba osób długotrwale bezrobotnych biorących udział w stażu w ogólnej liczbie stażystów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie MRiPS-01 – sprawozdanie o rynku pracy

Uczestnikami stażu, są również osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, stanowią one niewielki procent ogółu osób uczestniczących w stażach, pomimo tego, że ta grupa osób bezrobotnych jest wskazywana w projektach jako jedna z pierwszych kategorii osób do których kierowane jest wsparcie, głównie te finansowane ze środków Unii Europejskiej. W 2023 r. staż odbywało 10 osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, co stanowi 8% ogółu osób odbywających staż w ww. roku.

Wykres 6 Liczba osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności odbywających staż

Źródło: Opracowanie własne na podstawie MRiPS-01 – sprawozdanie o rynku pracy

¹ **długotrwale bezrobotny** - to bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych

3 Dane dotyczące staży w 2023 r.

3.1 Środki funduszu pracy przeznaczone na finansowanie staży w rozbiciu na źródła finansowania

Powiatowy Urząd Pracy w Nowej Soli w 2023 r. realizował staże z trzech źródeł finansowania. Poniższa tabela przedstawia kwoty, które były wydatkowane na staże z podziałem na programy oraz udział procentowy wydatkowanych środków na staż w odniesieniu do wydatków przeznaczonych na wszystkie formy wsparcia realizowane przez urząd.

Tabela 1 Środki funduszu pracy przeznaczone na finansowanie staży w rozbiciu na źródła finansowania

Nazwa programu	Środki wydatkowane na programie w PUP NOWA SÓL	Środki wydatkowane na staże	Udział % staży w wydatkowaniu środków przeznaczonych na wszystkie formy wsparcia	Liczba osób bezrobotnych odbywających staż w ramach projektu
ALGORYTM	3 505 394,18 zł	968 809,30 zł	27,64%	87
REZERWA MINISTRA	44 580,51 zł	13 805,56 zł	30,98%	2
EFS +	1 283 383,62 zł	75 199,40 zł	5,86%	34
Razem	4 833 358,31 zł	1 057 814,26 zł	21,89%	123

*W tym osoby przechodzące z 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Nowej Soli

Podane kwoty środków wydatkowanych na staże obejmują kwotę stypendium za staż dla osoby bezrobotnej oraz odprowadzane od tego składki ZUS.

Warto zaznaczyć, że staże w 2023 r. długość staży wynosiła trzy miesiące, a nie głównie pięć jak we wcześniejszych latach. Powodem było, zmieszenie środków finansowych przeznaczonych na realizację staży w ramach tzw. Algorytmu.

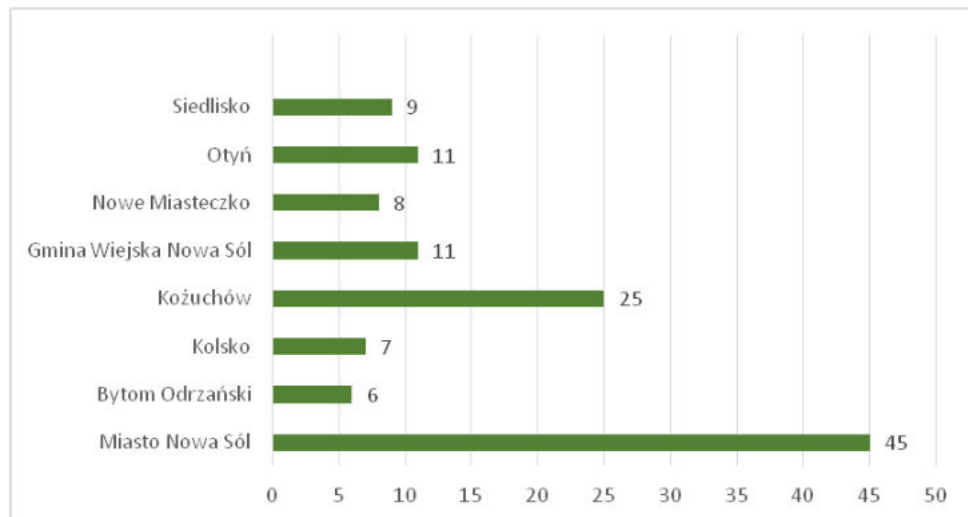
Staż finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) rozpoczęły się w październiku 2023 r. co było spowodowane pozyskaniem środków i uruchomieniem projektu dopiero od września 2023 r.

W styczniu 2023 r. staż ukończyły trzy osoby bezrobotne, które w 2022 r. rozpoczęły staż finansowany ze środków rezerwy Funduszu Pracy będącej w dyspozycji Ministra Rodziny i Polityki Społecznej – „Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami (nieposiadających świadectwa dojrzałości)”. Finansowanie programów ze środków rezerwy, zgodnie z zasadami, mogły być realizowane wyłącznie do 31 grudnia 2022 r. Po 31 grudnia 2022 r. działania w ramach programu finansowane były z limitu naliczonego algorytmem na rok 2023. Środki wydatkowane na sfinansowanie tych trzech staży wyniosły 6 633,81 zł.

3.2 Liczba osób odbywających staż ze względu na miejsce zamieszkania w gminach powiatu nowosolskiego

Jak wynika z danych posiadanych przez urząd w 2023 r. najczęściej osób bezrobotnych z powiatu nowosolskiego, które brały udział w stażach było z miasta Nowa Sól oraz z gminy Koźuchów. Najmniej osób bezrobotnych, które odbywały staż było z gminy Bytom Odrzański oraz gminy Kolsko.

Wykres 7 Liczba osób odbywających staż ze względu na miejsce zamieszkania w gminach powiatu nowosolskiego

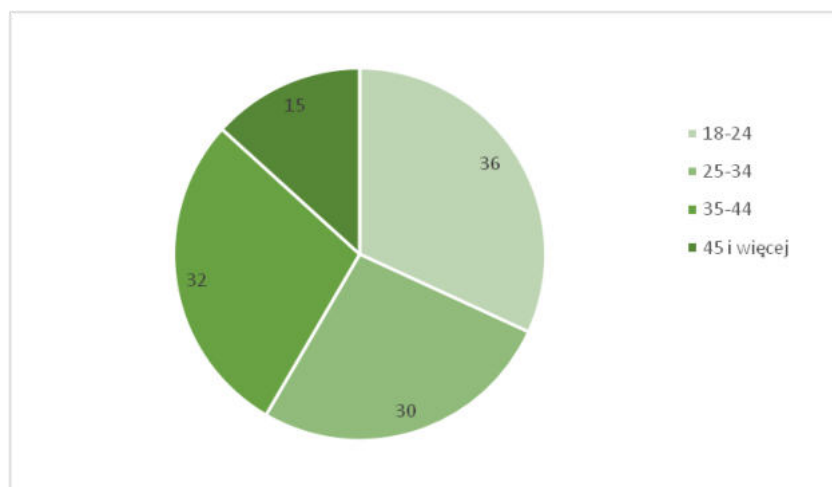

Źródło: Opracowanie własne na podstawie MRiPS-01 – sprawozdanie o rynku pracy

3.3 Struktura uczestników, którzy zakończyli staż wg wieku oraz poziomu wykształcenia

Największa liczba osób, która ukończyła staż w 2023 r. plasowała się grupie wiekowej między 18 rokiem życia, a 24 rokiem życia., następne w kolejności były osoby między 35 rokiem życia, a 44 rokiem życia. Najmniej osób, bo 15 znajdowało się w grupie wiekowej po 45 roku życia.

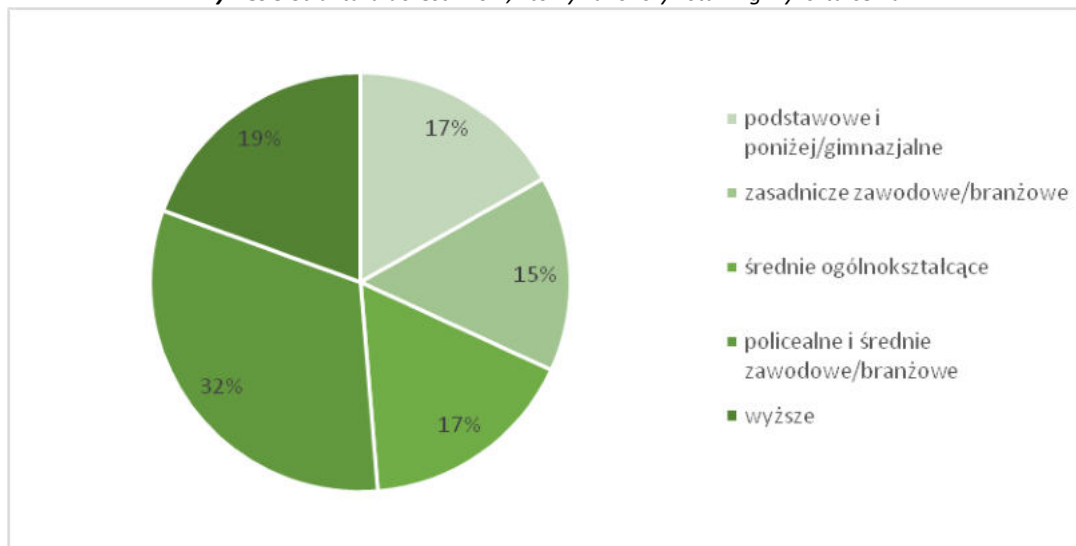
Wykres 8 Struktura uczestników, którzy zakończyli staż wg wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 2 do sprawozdania MRiPS-01 Poradnictwo zawodowe, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych, kształcenie ustawiczne

Najwięcej uczestników stażu czyli 36 osób co stanowi 32% ogółu posiadało wykształcenie policealne i średnie zawodowe/branżowe, najmniej osób bo 17 co stanowiło 15% posiadało wykształcenia zasadnicze zawodowe/branżowe. Wyższe wykształcenie posiadały 22 osoby bezrobotne co stanowi 19% ogółu. Wykształcenie średnie ogólnokształcące oraz gimnazjalne/podstawowe i poniżej posiadało tyle samo osób czyli 19 co stanowi po 17% ogółu.

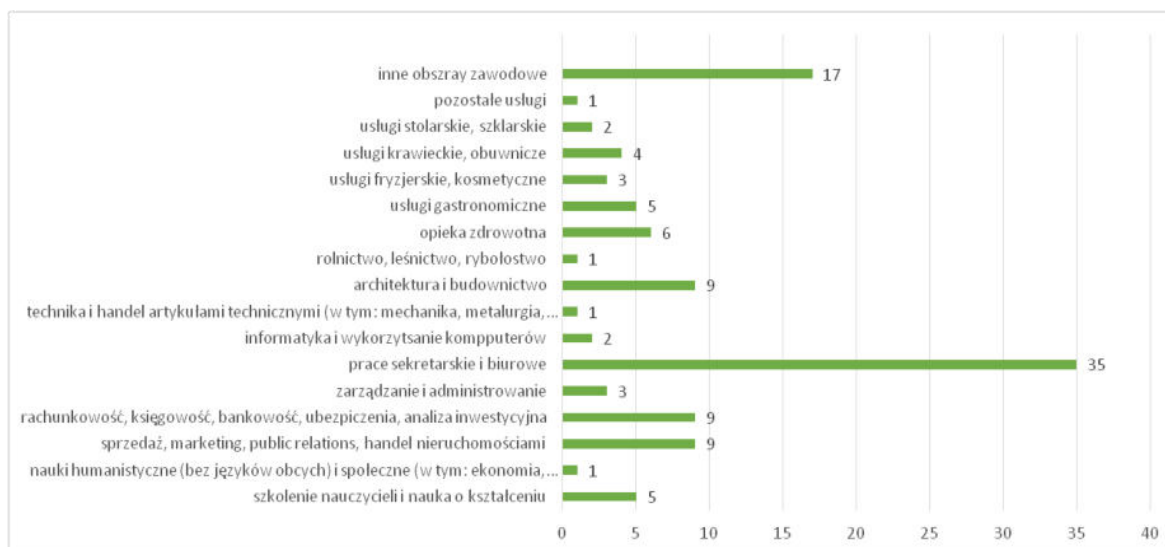
Wykres 9 Struktura uczestników, którzy zakończyli staż wg wykształcenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 2 do sprawozdania MRiPS-01 Poradnictwo zawodowe, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych, kształcenie ustawiczne

3.4 Liczba bezrobotnych, którzy ukończyli staż wg obszarów zawodowych

Wykres 10 Liczba bezrobotnych, którzy ukończyli staż wg obszarów zawodowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 2 do sprawozdania MRiPS-01 Poradnictwo zawodowe, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych, kształcenie ustawiczne

Z danych urzędu wynika, że największym zainteresowaniem cieszyły się staże związane z pracami sekretarskimi i biurowymi, architekturą i budownictwem, ze sprzedażą i marketingiem oraz ze sprzedażą i marketingiem. Urząd realizował też staże dla osób z obszaru zawodowego takiego jak weterynaria, informatyka, prawo. 17 osób bezrobotnych odbyło staż w innych obszarach zawodowych niż te, które zostały wyszczególnione przez Ministerstwo np. szwacz, pomoc apteczna, operator maszyn do produkcji wyrobów drewnianych, ślusarz, kamieniarz, florysta.

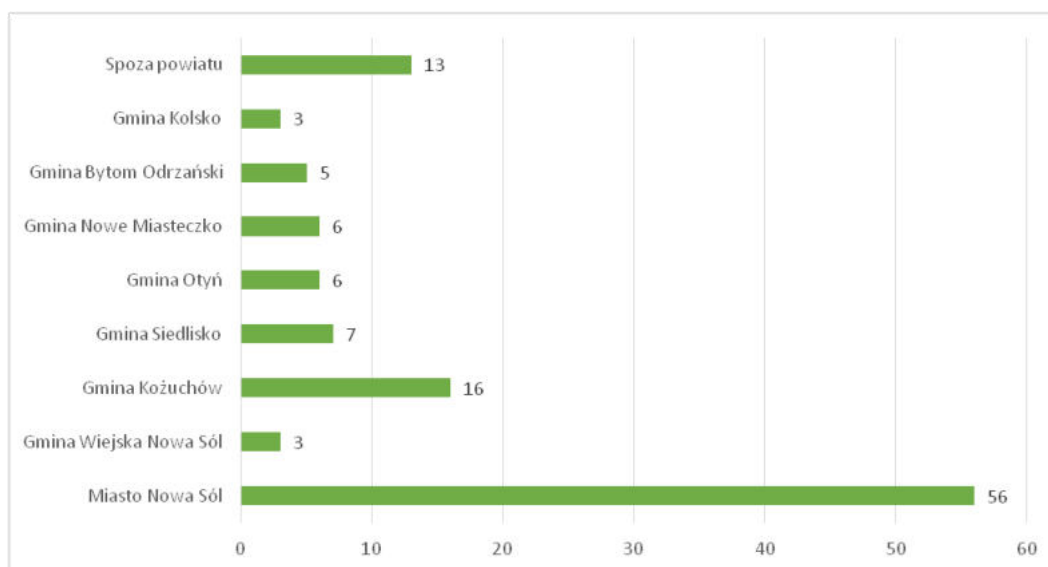
3.5 Liczba przerwanych staży i powody przerwania

W 2023 r. staż rozpoczęły 123 osoby bezrobotne, 16 osób nie ukończyło stażu - przerywając go w trakcie. 4 osoby bezrobotne przerwały staż bez konsekwencji z powodu podjęcia pracy. W przypadku pozostałych 12 osób toczyło się postępowanie w sprawie przerwania stażu, którego celem było określenie czy do przerwania doszło z winy czy bez winy osoby bezrobotnej. Dla 7 osób bezrobotnych staż przerwano z winy, pozostałym 5 osobom przerwano staż bez winy. Najczęstszym powodem przerwania stażu z winy osoby bezrobotnej jest więcej niż jedna nieobecność nieusprawiedliwiona.

3.6 Organizatorzy stażu wg podziału terytorialnego w odniesieniu do podpisanych umów

Według danych urzędu najczęściej organizatorów stażu, którzy podpisali umowy o organizację stażu dla bezrobotnych było z miasta Nowa Sól na kolejnym miejscu pracodawcy i przedsiębiorcy z Koźuchowa. Spora liczba umów, bo aż 13 została podpisana z pracodawcami, którzy są spoza powiatu nowosolskiego, zdarza się tak, że główna siedziba organizatora stażu jest we wskazanych miastach, natomiast miejsce odbywania stażu znajduje się w naszym powiecie (np. ze Świętnej, Warszawy, Sławy, Lubina, Świebodzina, Bielsko-Białej). Pięć umów podpisano z pracodawcami lub przedsiębiorcami z Zielonej Góry. Oznacza to, że aby móc korzystać ze staży organizator stażu nie musi być z powiatu nowosolskiego, jednak osoba bezrobotna odbywająca staż musi być zarejestrowana w tutejszym urzędzie.

Wykres 11 Organizatorzy stażu wg podziału terytorialnego w odniesieniu do podpisanych umów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Nowej Soli

W 2023 r. podpisano 127 umów o organizację stażu dla osób bezrobotnych z czego 12 umów nie zostało zrealizowanych. Powodem niezrealizowania umowy było np. nieznaalezienie kandydata do odbywania stażu lub rezygnacja wnioskodawcy.

3.7 Liczba organizatorów stażu objętych karą za niewywiązanie się z gwarancji zatrudnienia po zakończonym stażu

Zgodnie z Kryteriami dostępu do form pomocy realizowanych przez PUP Nowa Sól w 2023 r., każdy organizator stażu musiał zagwarantować zatrudnienie po zakończonym stażu. W przypadku niewywiązania się z gwarancji zatrudnienia złożonej we wniosku urzędowi służy prawo wstrzymania współpracy z danym organizatorem stażu w zakresie realizacji wszystkich form wsparcia przez okres 12 miesięcy liczonych od dnia, w którym powinno nastąpić zatrudnienie zgodnie z umową. W 2023 r. z gwarancji nie wywiązało się 17 organizatorów stażu, tym samym zostały na nich nałożone konsekwencje wynikające z niezatrudnienia po zakończonym stażu osoby bezrobotnej.

4 Efektywność zatrudnieniowa

Efektywnością zatrudnieniową nazywamy udział procentowy liczby osób, które w trakcie lub po zakończeniu stażu zostały zatrudnione w stosunku do liczby osób, które ukończyły formę aktywizacji jaką jest staż. Osobami zatrudnionymi w tym przypadku są osoby, które w trakcie lub w okresie 3 miesięcy od zakończenia stażu podjęły pracę i wykonywały ją co najmniej 30 dni. Przez zatrudnienie należy rozumieć wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umów cywilnoprawnych oraz wykonywanie działalności gospodarczej.

Wykres 12 Efektywność zatrudnieniowa w latach 2019 - 2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Nowej Soli

Z danych posiadanych przez urząd wynika, że od 2019 r. efektywność zatrudnieniowa po zakończonym stażu systematycznie wzrastała, aż do 2021 r., w którym osiągnęła największą wartość 90%. W 2022 r. efektywność zatrudnieniowa nieco spadła, ale nadal była na wysokim poziomie 86%. W 2023 r. efektywność zatrudnieniowa osiągnęła wynik 92,17% co jest największym wynikiem w ostatnich latach.

Wynika z tego, że większość organizatorów stażu zatrudnia osoby bezrobotne po zakończonym stażu, a na pracodawców, którzy nie wywiązali się z deklarowanej we wniosku gwarancji zatrudnienia zostały nałożone konsekwencje w postaci braku możliwości współpracy z urzędem w zakresie realizacji wszystkich form wsparcia przez okres 12 miesięcy liczonych od dnia, w którym powinno nastąpić zatrudnienie zgodnie z umową.

Tabela 2 Efektywność zatrudnieniowa w 2023 r.

Liczba dni zatrudnienia	Liczba osób
Do 90 dni	23
Od 91 do 180 dni	30
Od 181 do 270 dni	4
Od 271 do 365 dni	6
Powyżej 365	43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Nowej Soli

W powyższej tabeli przedstawiono dane dot. okresów zatrudnienia osób, które uczestniczyły w formie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych jaką jest staż. Przedstawione wyżej dane są wyliczone na dzień 16.10.2024 r. Stażystów, którzy podjęli pracę po zakończonym stażu lub przerwały staż z powodu podjęcia pracy było 106, a ogólna liczba osób które zakończyły staż w 2023 r. wynosiła 115. Powiatowy Urząd Pracy w Nowej Soli wymaga zatrudnienia osób bezrobotnych po zakończonym stażu na okres co najmniej 3 miesięcy, jednak jak się okazuje zatrudnienie to jest niejednokrotnie dłuższe niż wymagane we wniosku. Aż 83 osoby zostały zatrudnione na dłużej niż 90 dni (czyli więcej niż 3 miesiące) co stanowi 78% ogólnej liczby osób zatrudnionych po zakończonym stażu. Należy zwrócić uwagę na liczbę osób, które są zatrudnione powyżej 1 roku (powyżej 365 dni), takich stażystów jest aż 43, co stanowi 40% wszystkich zatrudnionych.

5 Podsumowanie

Z danych przedstawionych w powyższym informatorze wynika, że staże cieszą się dużą popularnością wśród osób bezrobotnych i pracodawców. Stanowią one atrakcyjną formę wsparcia dla pracodawcy, który ma szansę na przyuczenie do wykonywania zadań osobą bezrobotną, która zostanie po zakończonym stażu u niego zatrudniona. Młode osoby bezrobotne, które jeszcze nie mają doświadczenia zawodowego, chętnie korzystają ze staży mając w ten sposób możliwość przyuczenia, nabycia umiejętności praktycznych i zdobycia doświadczenia, które jak wiadomo jest często wymagane przy przejściu do pracy.